

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 27. september 2021
Kontor: Straffuldbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Malte Hansen
Sagsnr.: 2021-0030-6538
Dok.: 2119570

Besvarelse af spørgsmål nr. 1551 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1551 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. september 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Gustav Schaldemose

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1551 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for antallet og deres beskaffenhed af skal-opgaver, som personalet bruger tid på, som er politisk bestemte, f.eks. tvungne urinprøver, tvungne visitationer, disciplinærstraffe etc.?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”Det følger af straffuldbyrdsloven, at kriminalforsorgen har pligt til at udføre en række opgaver i forhold til de indsatte. Derudover kan der være andre opgaver, som kriminalforsorgen har pligt til at udføre som følge af politisk bestemmelse herom.

Nedenfor er under punkt 1 angivet de væsentligste opgaver, som kriminalforsorgen skal udføre i henhold til straffuldbyrdsloven. Af punkt 2 nedenfor fremgår andre opgaver, som kriminalforsorgen er forpligtet til at udføre efter politisk bestemmelse, men hvor opgaven ikke fremgår som en ”skal-opgave” i straffuldbyrdsloven.

1. Når en person er idømt en frihedsstraf, har pågældende også før strafudståelsen ret til at få rådgivning hos kriminalforsorgen om sine arbejdsmæssige, uddannelsesmæssige, sociale og personlige forhold i forbindelse med fuldbyrdelsen. Kriminalforsorgen har endvidere pligt til at iværksætte straffen snarest muligt, jf. straffuldbyrdslovens kapitel 3 og 4.

Af kapitel 5 i straffuldbyrdsloven følger, at kriminalforsorgen skal give en dømt, der rettidigt søger om udsættelse med iværksættelse af straffen, udsættelse, indtil der er truffet afgørelse i sagen. Der er dog visse undtagelser til denne hovedregel.

Efter kapitel 6 i straffuldbyrdsloven skal kriminalforsorgen foretage en beregning af straffetiden og gøre den indsatte bekendt med denne.

Af kapitel 7 i straffuldbyrdsloven følger bestemmelser om anbringelse af dømte i henholdsvis åbent fængsel, lukket fængsel og arresthus, og kriminalforsorgen har f.eks. pligt til at overføre en indsat i et lukket fængsel til et åbent fængsel, når betingelserne for anbringelse i lukket fængsel ikke længere er til stede.

Indsattes rettigheder følger af straffuldbyrdelseslovens kapitel 8, og det fremgår navnlig heraf, at kriminalforsorgen – med visse undtagelser – har pligt til sammen med den indsatte at udarbejde en plan for strafudståelsen og tiden efter løsladelsen, at kriminalforsorgen skal give en indsat mulighed for medindflydelse på tilværelsen i institutionen gennem valgte talsmænd, at indsatte har ret til at deltage i gudstjenester, at kriminalforsorgen skal beskæftige de indsatte, tilbyde de indsatte aktiviteter i fritiden samt yde den indsatte forsorgsmæssig bistand, sundhedsmæssig bistand og vederlagsfri behandling mod stofmisbrug.

Af kapitel 9 i straffuldbyrdelsesloven fremgår, at kriminalforsorgen skal lægge vægt på forskellige forhold ved vurderingen af, om en indsat kan få udgang, og at en indsat har ret til besøg, brevveksling og telefonsamtaler, sidstnævnte dog kun, hvis det er praktisk muligt.

Kriminalforsorgen skal endvidere ikende en indsat en disciplinærstraf, hvis den pågældende overtræder bestemmelser fastsat i straffuldbyrdelsesloven, i administrative forskrifter eller i lokale regler. Dette fremgår af straffuldbyrdelseslovens kapitel 11.

Hvis straffen giver mulighed for prøveløsladelse efter straffeloven, er det fastsat i straffuldbyrdelseslovens kapitel 14, at afgørelse om prøveløsladelse skal træffes på et sådant tidspunkt, at en eventuel prøveløsladelse kan ske straks efter det tidspunkt, hvor den indsatte vil kunne prøveløslades.

Herudover er det i straffuldbyrdelseslovens kapitel 15 fastsat, at spørgsmålene om tilladelse til udgang, prøveløsladelse, overførsel til fortsat afsoning i en anden institution og andre væsentlige spørgsmål vedrørende den indsatte jævnligt skal tages op til overvejelse, uanset om den indsatte anmoder om det.

2. Vedr. spørgsmålet om, hvorvidt personalet bruger tid på opgaver som ”tvungne urinprøver” og ”tvungne visitationer”, følger det af straffuldbyrdelseslovens kapitel 10, at kriminalforsorgen f.eks. kan undersøge, hvilke effekter en indsat har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person, og at kriminalforsorgen kan foretage forskellige indgreb over for den indsatte, herunder træffe bestemmelse om, at en indsat skal afgive urinprøve med henblik på at undersøge for eventuel indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Disse opgaver er ikke formuleret som ”skal-opgaver” i straffuldbyrdelsesloven, men varetagelsen heraf følger af kriminalforsorgens generelle indsats mod kriminalitet, herunder bekæmpelse af indsmugling, bekæmpelse af narkotika, forebyggelse af

ny kriminalitet m.v. Endvidere er der en række af disse opgaver, som kriminalforsorgens personale varetager som led i udmøntningen af de løbende aftaler om kriminalforsorgens økonomi, og som i perioden for aftalen kan betegnes som politisk bestemte. Dog videreføres disse opgaver som oftest også efter endt aftaleperiode.

Som eksempel blev det i forbindelse med indgåelsen af forrige flerårsaftale (politisk) bestemt, at kriminalforsorgen skulle skærpe indsatsen mod indsmugling af mobiltelefoner. Som resultat heraf blev kriminalforsorgens institutioner i 2016 inddelt i fire forskellige sikkerhedsklasser med tilhørende visitationsstandarder, som betyder at personalet skal udføre et antal visitationer afhængigt af sikkerhedsklassen. Disse sikkerhedsklasser og standarder tilpasses løbende og gælder således stadig i dag, selvom der er indgået en ny aftale om kriminalforsorgens økonomi. Dette skyldes, at indsatsen mod indsmugling af mobiltelefoner løbende videreføres og videreudvikles. Således er personalets sikkerhedsmæssige ”skal-opgaver” jf. ovenstående forståelse af begrebet ”politisk bestemt”, ikke nødvendigvis politisk bestemte, og derudover er det som oftest kriminalforsorgen, der definerer opgavernes beskaffenhed, således at de kan integreres i den daglige drift. Dermed er det vanskeligt at afgøre, om en ”skal-opgave” er politisk bestemt.

Tabel 1 nedenfor viser de forskellige visitationsstandarder knyttet til de 4 aktuelle sikkerhedsklasser.

Visitationsstandarder pr. 1. juni 2019							
Sikkerheds-klasse	Cellevisitation, opholdsstuer/toilet/bad	Detektering med mobilfindere	Visitation af gårdtursarealer	Arbejdspladser, skoler, mv.	Ude-arealer	Visitation af indsatte	Detektering med detektor-karm og/eller MSD
1	1 x ugentligt	Dagligt Målrettet alle celler og opholdsrum.	Før hver gårdtur	1 x ugentligt	Hver morgen	Ved indsættelse. Før og efter besøg, udgang og transport. Konkret mistanke.	Før og efter besøg, udgang og transport
2	1 x hver 14. dag	Dagligt Målrettet alle celler og opholdsrum.	Før hver gårdtur	1 x hver 14. dag	Hver morgen	Ved indsættelse. Før og efter besøg, udgang og transport. Konkret mistanke.	Før og efter besøg, udgang og transport
3	1 x månedligt	Dagligt Målrettet alle celler og opholdsrum.	Før hver gårdtur	1 x månedligt	Hver morgen	Ved indsættelse. Før og efter besøg. Konkret mistanke.	Før og efter besøg, udgang og transport

4	1 x månedligt	Stikprøvevis uden 2G-signal	%	Konkret mistanke	Konkret mistanke	Ved indsættelse. Konkret mistanke.	Konkret mistanke
---	---------------	-----------------------------	---	------------------	------------------	------------------------------------	------------------

Derudover udfører personalet også ”skal-opgaver”, som følger af forskellige øvrige politiske aftaler som f.eks. de såkaldte bandepakker. Sådanne aftaler kan også medføre justeringer eller ændringer i personalets opgaveportefølje. Her er det dog i vid udstrækning kriminalforsorgen, der som led i udmøntningen af den politiske aftale definerer opgaven og dennes beskaffenhed, således at opgaverne kan integreres i den daglige drift.

Initiativerne i indeværende flerårsaftale er i vid udstrækning en styrkelse og videreudvikling af eksisterende tiltag samt nye initiativer, såsom nyt sikkerhedsudstyr, etablering af kvindefængsel, nyt områdearresthus m.v. De nye initiativer medfører ikke nødvendigvis nye ”skal-opgaver” for fængselspersonalet, men skal styrke den eksisterende opgaveløsning. Dette kan f.eks. være indførelsen af nyt sikkerhedsudstyr.

Overordnet er det vanskeligt at opgøre antallet af ”skal-opgaver”, der er politisk bestemte, da disse dels er fordelt på forskellige funktioner på tværs af kriminalforsorgens organisation, dels er situationsafhængige, og derudover skal ses som en del af kriminalforsorgens generelle opgavevaretagelse i relation til straf-fuldbyrdelse og opretholdelse af orden og sikkerhed.”